

De Heidenen. Riten, culten en religie in de Lage Landen. Van de oertijd tot het christendom.

Het verschenen boek moet maar het woord 'Heidenen' in de titel bevatten om onze aandacht te krijgen. Zo was het ook met het boek van Ugo Janssens: "*De Heidenen. Riten, culten en religie in de Lage Landen. Van de oertijd tot het christendom.*" Verschenen bij Uitgeverij Lannoo (2009) en kostprijs € 19,90.

Het boek begint bij de oorsprong van het begrip *geloof*. Of hoe de mens iets nodig had *te geloven* en dit vervolgens schiep. Tijdens dit onderzoek maakt Janssens een ruime vergelijking met

andere natuervolkeren wereldwijd, zelfs met volkeren die op heden nog bestaan. Zo komt hij terecht bij volkeren als de Inuïten en de Saami. Bovendien legt Janssens een stevige nadruk op de rol van de vrouw in de Oudheid en diens dagelijkse taken en spreekt nadrukkelijk van de verschuiving van nomaden naar jagers-verzamelaarsters. Daarbij ook van de gewijzigde toestand van de verering van de moedergodin naar de verering van de vatergod. De redenen hiervoor alsook de gevolgen.

Tijdens zijn speurtocht doorheen het godsdienstige menselijke denken schuwt hij geen omstreden en betwistbare beweringen. Zonder echt een oordeel te vellen geeft hij stelselmatig alle gangbare beweringen en diens tegengestelden weer en laat hij de keuze over aan de lezer. Niets is immers fout tenzij het tegendeel bewezen is.

In het boek wordt een degelijke, uitgebreide – doch makkelijk leesbare – lijst gegeven van plaatsen waar er vereringen plaatsvonden. Hiermee gepaard gaande de verschillen van verering en diens streekgewoonten en verspreiding.

Echter schrijft de auteur met een voorliefde voor het Keltische erfgoed in onze streken waarbij het Germaanse erfgoed wat in de vergeethoek geraakt. Een duidelijk teken aan de wand van

deze tijd. Soms worden Kelten en Germanen in één zin genoemd als zijnde gelijk, hoewel men – mijn inziens – wel degelijk verschillen over het behandelde zou kunnen opmerken.

Een heel boeiend hoofdstuk wordt gewijd aan de druïden, hun invloed, hun aanzien, hun verspreiding en hun verdwijning.

Ook wordt de nodige aandacht besteed aan de herkomst van rivier- en plaatsnamen ten bewijze van verering en de heilige oorden van onze voorouders. Het landschap speelde kennelijk een rol voor het bepalen van (de belangrijkste) heiligdommen.

Het afsluitende hoofdstuk gaat uiteraard over de komst van het christendom en waarop en waarom de Lage Landen werden gekerstend. Of hoe het eertijdse Heidendom haar ondergang vond.

Kortom een boeiend boek met veel weetjes, vergelijkingen en stellingen. De *Odalist* blijft echter wat op zijn geschiedkundige honger zitten wat betreft de Germanen en hun wedervaringen van voor de komst van het christendom ... alsof er een hoofdstuk vergeten werd!

W. Pyck

